

Bibliográfia az Eucharisziáról

Hivatalos egyházi dokumentumok:

- TRENTÓI ZSINAT, Sess. XXI, 1562. július 16, *Doctrina et canones de communione sub utraque specie et parvulorum*; Sess. XXII, 1562. szeptember 17, *Doctrina et canones de sanctissimo Missae sacrificio*; magyarul: Heinrich DENZINGER – Peter HÜNERMANN, *Hitvallások és az Egyház Tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, ford. Fila Béla – Jug László – Romhányi Beatrix - Sarbak Gábor, szerk. Burger Ferenc (Szent István Kézikönyvek 9), Örökmécs Alapítvány - Szent István Társulat, Bánytereny-Budapest 2004, 410-418, nn. 1725-1734. 1738-1760. Elektronikus változat latinul és franciául:
<http://catho.org/9.php?d=g1#mj>

- XIII. LEÓ, Enc. *Mirae Caritatis*, 1902. május 28: ASS (1903) 115-136.
Latinul hozza: Főegyházmegyei Körlevelek, Esztergom 1902, 75-84, n. IX. Elektronikus változat:
library.hungaricana.hu/hu/view/PazmanyHTK_Circulares_Esztergom_1902/?pg=928layout=s

- XII. PIUS, Enc. *Mediator Dei*, 1947. november 20: AAS 39 (1947) 521-595; magyarul: *Mediator Dei et hominum. XII. Pius pápának a szent liturgiáról szóló apostoli körlevele*, Szent István Társulat, Budapest 1948. Elektronikus változat: katolikus-honlap.freeweb.hu/051215-tol/mediator1.htm

- II. Vatikáni Zsinat, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 1963. december 4: AAS 56 (1964) 97-138; magyarul: *A II. Vatikáni Zsinat tanítása. A zsinati döntések magyarázata és okmányai*, szerk. Cserhádi József – Fábrián Árpád, Szent István Társulat, Budapest 1975, 105-129. 4. kiad. 1992; átdolgozott kiadás: *A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai*, szerk., Diós István (Szent István Kézikönyvek 2), Szent István Társulat,

- Budapest 2000, 45-88. (uny. 2007). Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/nyomtat-konyvtar.php?=1
- VI. PÁL, Enc. *Mysterium Fidei*, 1965. szeptember 3: AAS 57 (1965) 753-774., Új Ember Kiadványok, Budapest 2018.
  - II. JÁNOS PÁL, *Codex Iuris Canonici*, 1983, cc. 897-958; magyarul: *Codex Iuris Canonici. Az Egyházi Törvénykönyv. Hivatalos latin szöveg magyar fordítással és magyarázattal*, szerk., ford. és a magyarázatot írta Erdő Péter, 5. kiad., Szent István Társulat, Budapest 2015, 484-507. Elektronikus változat: csak a kánonok szövege a 3. kiadás alapján: www.kovacsbank-ofm.com/images/e/Tk.pdf
  - II. JÁNOS PÁL, *Codex Canonum Ecclesiarum Orientalium*, 1990, cc. 698-717; magyarul: *A Keleti Egyházak Kánonjainak Törvénykönyve. Oktatási célú szövegkiadás*, ford. Rihmer Zoltán (Collectanea Athanasiana II/1), Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza 2011, 184-187. Elektronikus változat: www.nyirgorkat.hu/mediatar/dokumentumok/0001_Keleti_Kodex.pdf
  - II. JÁNOS PÁL, *Catechismus Catholicae Ecclesiae*, 1997. augusztus 15 (hivatalos, javított kiadás); magyarul: *A Katolikus Egyház Katekizmusa* (Szent István Kézikönyvek 6), Szent István Társulat, Budapest 2013, nn. 1322-1419. Elektronikus változat: www.katolikus.hu/katek/index.html
  - II. JÁNOS PÁL, Enc. *Ecclesia de Eucharistia*, 2003. április 17: AAS 95 (2003) 433-475; magyarul: *II. János Pál megnyilatkozásai. Pápai dokumentumok 1978-2005*, Szent István Társulat, Budapest 2005, II, 627-661. Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=36
  - II. JÁNOS PÁL, Litt. ap. *Mane nobiscum Domine*, 2004. október 7; magyarul: *II. János Pál megnyilatkozásai. Pápai dokumentumok 1978-2005*, Szent István Társulat, Budapest 2005, II, 797-810. Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=27
  - XVI. BENEDEK, Exhort. ap. post-synod., *Sacramentum caritatis*, 2007. február 22; magyarul: *Pápai megnyilatkozások 43*, Szent István Társulat,

Budapest 2007. Elektronikus változat:

uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=225

- FERENC, *Az Eucharisztia reményforrás a világnak*, szentbeszéd 2014. szeptember 27-én a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok Pápai Bizottsága plenáris ülésének résztvevői előtt:
www.magyar Kurir.hu/hirek/ferenc-papa-az-eucharisztia-remenyforras-vilagnak
2014. szept. 28.
- FERENC, *Az Eucharisztia nem a jók jutalma, hanem a gyengék ereje*, szentbeszéd Úrnapján, 2015. június 5-én: www.magyar Kurir.hu/.../ferenc-papa-urnapjan-az-eucharisztia-nem-jok-jutalma-hane... 2015. jún. 5.
- FERENC, *Az Eucharisztia segít, hogy odafigyeljünk rászoruló embertársainkra*, szentbeszéd 2017. június 18-án: www.magyar Kurir.hu/hirek/ferenc-papa-az-eucharisztia-segit-hogy-odafigyeljunk-raszor... 2017. jún. 18.
- FERENC, *Motu Proprio Magnum Principium*, 2017. szeptember 3. A CIC 838. k. módosítása. Elektronikus változat:
w2.vatican.va/contact/francesco/la/motu_proprio/documents/papa-francesco-motu-proprio_20170903_magnum-principium.html
- SZENT RÍTUSKONGREGÁCIÓ, Instr. *Eucharisticum mysterium*, 1967. május 25; AAS 59 (1967) 539-573; magyarul: *Rendelkezés az Eucharisztia titkának megünnepléséről*, Római dokumentumok 20, Szent István Társulat, Budapest 2002.
- SZENTSÉGI ÉS ISTENTISZTELETI SZENT KONGREGÁCIÓ, Instr. *Inaestimabile donum*, 1980. április 3: AAS 72 (1980) 331-343; magyarul: *Instrukció az Oltáriszentség tiszteletével kapcsolatos néhány kötelező irányelvről*, in *Főegyházmegyei Körlevelek*, Esztergom 1980, melléklet.
- A KELETI EGYHÁZAK KONGREGÁCIÓJA, Instr. *Il Padre incomprendibile*, 1996. január 6: *Enchiridion Vaticanum XV*, 6-93, nn. 5-235; magyarul: *Instrukció a Keleti Egyházak Kánonjainak Törvénykönyve liturgikus előírásainak alkalmazásához*: Római dokumentumok 37, Szent István

- Társulat, Budapest 2010. Az Eucharisziáról főként a VIII. fejezet szól.
Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=448
- ISTENTISZTELETI ÉS SZENTSÉGI KONGREGÁCIÓ, Instr. *Liturgiam Authenticam*, 2001. március 28: AAS 93 (2001) 685-726; magyarul: Római dokumentumok 18, Szent István Társulat, Budapest 2001. Elektronikus változat:
tar.liturgia.hu/Dokumentumok/Hatarozatok/LITURGIAM%20AUTHENTICAM.pdf
  - ISTENTISZTELETI ÉS SZENTSÉGI KONGREGÁCIÓ, Instr. *Redemptionis Sacramentum*, 2004. március 25; magyarul: Római dokumentumok 26, Szent István Társulat, Budapest 2004. Elektronikus változat:
uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=242
  - ISTENTISZTELETI ÉS SZENTSÉGI KONGREGÁCIÓ, *Az Eucharisztia éve. Kezdeményezések és javaslatok*, 2004. október 15; magyarul: Római dokumentumok 28, Szent István Társulat, Budapest 2004.
  - *A Római Miskönyv Általános Rendelkezései*, Szent István Társulat, Budapest 2009. Elektronikus változat: docplayer.hu/8215474-A-romai-misekonyv-altalanos-rendelkezesei.html
  - NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSOK PÁPAI BIZOTTSÁGA, *„Krisztus bennetek a dicsőség reménye”*. *Az Eucharisztia az Egyház küldetésének csúcsa és forrása*, 2015; magyarul: Római dokumentumok 45, Budapest 2015.
  - MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA, *Körlevél az Eucharisztia évének kezdetén*, 2004. október 17. A nemzeti eucharisztikus kongresszus meghirdetése. Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=161
  - MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA, *Körlevél Az Eucharisztia ünneplésével kapcsolatos kérdésekről*, 2004. december 4. Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=162
  - MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA, *Körlevél Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus meghirdetése*, 2017. május 20. Elektronikus változat: uj.katolikus.hu/konyvtar.php?h=488

Irodalom:

- Prosper LAMBERTINI (BENEDICTUS XIV), *De Sacrosancto Missae Sacrificio libri tres*, kiad. pl. *Benedicti XIV ... Opera Omnia VIII*, Joseph Remondini – Antonius Zatta et Filii, Venetiis 1787.
- PROHÁSZKA Ottokár, *Az Oltáriszentség*, Pásztorlevél 1922. június 7-én, in Uő., *Világosság a sötétségben* (Prohászka Összegyűjtött Művei IX), Budapest é. n., 295-302, 25. sz.
- PROHÁSZKA Ottokár, *Menjetek, küzdjétek, éljétek* (1896); *Apostol és áldozat* (1897); *A legtökéletesebb imádság az áhítatos misehallgatás* (1894); *Krisztus mint áldozópap s áldozat a szentmisében* (1894); *Részvét Krisztus áldozatában* (1894); *Az Oltáriszentség szelleme* (1901); *Az Oltáriszentség diadala* (1904); *Örök emlékezetül* (1908), in Uő., *Az élet igéi*, III (Prohászka Összegyűjtött Művei XVIII), Budapest é. n., 143-187.
- PROHÁSZKA Ottokár, *Élet kenyere (az Oltáriszentség imádása)*, Budapest 1930. Újabb kiadása: PROHÁSZKA Ottokár, *Az Élet kenyere. Naplójegyzetek az Eucharisztia-ról. Élet kenyere*, A Székesfehérvári Püspökség kiadása, 2005.
- François MAURIAC, *Nagycsütörtök*, Szalézi Művek, Rákospalota 1936. Újabb kiadása: Kairosz, Budapest 2000; Ecclesia Szövetkezet, Budapest 2016.
- Pius PARSCH, *A szentmise magyarázata. A liturgikus megújulás szellemében*, ford. Szunyogh Xavér Ferenc, Budapest 1937.
- SCHÜTZ Antal, *Eucharisztia. Az Oltáriszentség a hit és ész világánál*, Szent István Társulat, Budapest 1938. 2. kiad. 1943. Elektronikus változat: www.ppek.hu/k367.htm
- *A XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus emlékkönyve*, közrebocsátja a Kongresszus előkészítő bizottsága, Szent István Társulat, Budapest 1938.
- PÉTERY József, *A szentmise története*, 2. kiad. Szent István Társulat, Budapest (1946).

- Joseph A. JUNGSMANN, *Missarum sollemnia. Eine genetische Erklärung der römischen Messe*, I-II, 2. kiad. Wien 1949.
- Burkhard NEUNHEUSER, *Eucharistie in Mittelalter und Neuzeit (Handbuch der Dogmengeschichte*, Hrsg. Michael Schmaus – Alois Grillmeyer – Leo Scheffczyk – Michael Seybold, IV. Faszikel 4b), Freiburg – Basel – Wien 1963.
- DÖRNYEI István – GERGYE Győző – CSÖGL János, *Szentmiseáldozat és Oltáriszentség*, Szent István Társulat, Budapest 1971.
- CSERHÁTI József, *Az egyház és szentségei*, Szent István Társulat, Budapest 1972, 324-370.
- RADÓ Polikárp, *A megújuló istentisztelet. Múlt – jelen – jövő*, Ecclesia Szövetkezet, Budapest 1973.
- NEMESHEGYI Péter, *Az eukarisztia* (Teológiai kiskönyvtár III/6), Róma 1975.
- Joseph A. JUNGSMANN, *A szentmise. Történelmi, teológiai és lelkipásztori áttekintés*, Prugg Verlag, Eisenstadt 1977.
- Johannes BETZ, *Eucharistie. In der Schrift und Patristik (Handbuch der Dogmengeschichte*, Hrsg. Michael Schmaus – Alois Grillmeyer – Leo Scheffczyk – Michael Seybold, IV. Faszikel 4a), Freiburg – Basel – Wien 1979.
- *Eukarisztikus emlékkönyv 1938-1988*, szerk. Benkő Antal, Prugg Verlag, Eisenstadt 1988.
- Hans Bernhard MEYER, *Eucharistie. Geschichte, Theologie, Pastoral (Gottesdienst der Kirche. Handbuch der Liturgiewissenschaft. IV+Reg.)*, Pustet, Regensburg 1989/1997.
- GÁL Ferenc – ERDŐ Péter – DIÓS István, *Eucharisztia*, in *Magyar Katolikus Lexikon*, III, Szent István Társulat, Budapest 1997, 385-391.
- *La dottrina eucaristica di Sant'Agostino, edizione bilingue*, introduzione, note e versione italiana di Gerardo Di Nola (Bibliotheca Patristica Eucharistica), Città del Vaticano 1997.

- Franz-Josef NOCKE, *Részletes szentségtan. III. Eucharisztia*, in *A dogmatika kézikönyve*, szerk. Theodor Schneider, II, Vigilia Kiadó, Budapest 1997, 280-320.
- *La dottrina eucaristica dei secoli I-IV. Clemente Romano – Atanasio*, edizione bilingue, introduzione, note e versione italiana di Gerardo Di Nola (Bibliotheca Patristica Eucharistica), Città del Vaticano 1999.
- Raniero CANTALAMESSA, *Megszentelődésünk forrása az Eucharisztia*, Marana Tha, Budapest 1999.
- TARJÁNYI Zoltán, *Misekalauz. Esszék, elmélkedések a liturgiáról*, Új Ember Kiadó, Budapest 2000.
- Luis Alonso SCHÖCKEL, *Az Eukarisztia, Biblikus elmélkedések*, ford. Zólyomi Theodóra, Agapé, Szeged 2000.
- PASCHASIUS RADBERTUS – RATRAMNUS, *Az Úr Testéről és Vérééről*, ford. Rokay Zoltán, Kairosz, Budapest 2001.
- Joseph RATZINGER, *A liturgia szelleme*, Szent István Társulat, Budapest 2002.
- *Rediscovering the Eucharist. Ecumenical Conversations*, ed. Roch A. Kereszty, Paulist Press, New York/Mahwah, N.J. 2003.
- Tomasz KWIECIEN, *Szentmise-kalauz röviden*, Kairosz, Budapest 2003.
- Anton ZIEGENAUS, *Die Heilsgegenwart in der Kirche. Sakramentenlehre* (Leo SCHEFFCZYK – Anton ZIEGENAUS, *Katholische Dogmatik*, VII), MM Verlag, Aachen 2003, 257-362.
- *De sanctissima Eucharisita. The Blessed Eucharist. Introduction, Commentary cc. 897-958*, in *Exegetical Commentary on the Code of Canon Law*, ed. A. Marzoa – J. Miras – R. Rodríguez-Ocaña. English language edition E. Caparros – P. Lagges, Montreal – Chicago 2004, III/1, 562-748.
- Inos BIFFI, *L'Eucaristia in San Tommaso „Dottore Eucaristico”*. *Teologia, mistica e poesia*, Cantagalli, Siena 2005.
- ERDŐ Péter, *Eucharisztia. Az áldozat, a találkozás és a jelenlét szentsége*, Szent István Társulat, Budapest 2005. Újabb kiadása: *Uő, Egyház, kultúra, társadalom. Beszédék, interjúk, írások*, Szent István Társulat, Budapest 2011, 620-631. (képek nélkül).

- *Lelkem Áldott Vendége. Vallomások, elmélkedések, gondolatok az Oltáriszentségről*, szerk. Erdő Zsuzsa, Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest 2005 (a 2005. szeptember 17-i Nemzeti Eucharisztikus Kongresszuson elhangzott beszédekkel és más írásokkal).
- CONGREGAZIONE PER IL CULTO DIVINO E LA DISCIPLINA DEI SACRAMENTI, *Redemptionis sacramentum. L'Eucaristia azione di Cristo e della Chiesa*, Cantagalli, Siena 2006. Tanulmánygyűjtemény a *Redemptionis sacramentum* kezdetű instrukcióról.
- CONGREGAZIONE PER IL CULTO DIVINO E LA DISCIPLINA DEI SACRAMENTI, *La Messa domenicale per la santificazione del popolo cristiano. Giornata di Studio*. Città del Vaticano 1 dicembre 2006, Cantagalli, Siena 2007. Tanulmánygyűjtemény.
- Cesare GIRAUDO, „*In unum corpus*”. *Trattato mistagogico sull'eucaristia* (Saggi di teologia l'Abside 27), 2. kiad. Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) 2007.
- Gerhard Ludwig MÜLLER, *Katolikus dogmatika a teológia tanulmányozásához és alkalmazásához*, Kairosz, Budapest 2007, 656-686. 803-805 (bibliográfiával).
- Ángel GARCIA IBÁÑEZ, *L'Eucaristia, dono e mistero. Trattato storico-dogmatico sul mistero eucaristico* (Sussidi di Teologia), Edusc, Roma 2008.
- Nicola BUX, *Mélyülő hittel a szentmisén*, szerk. Pákozdi István, Kairosz, Budapest 2011.
- Ferdinand HOLBÖCK, *A legszentebb Oltáriszentség és a szentek. Az Eucharisztia szentjei az egyház elmúlt századai során*, Marana Tha, Budapest 2012.
- *Liturgikus örökségünk XII. Az 1983-as Budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus 75. évfordulója alkalmából 2013. november 28-án rendezett szimpozion anyaga* (Szent Atanáz Gör. Kat. Hittud. Főisk. Liturgikus Tanszék 27.), Nyíregyháza 2013.
- *Eucaristia e Matrimonio: due sacramenti, un'alleanza*, ed. José Granados – Stefano Salucci, Cantagalli, Siena 2015.

- Joseph RATZINGER (XVI. BENEDEK), *Isten közel van hozzánk. Eucharisztia: az élet középpontja*, Szent István Társulat, Budapest 2015.
- Paul MCPARTLAN, *Az üdvösség szentsége. Bevezetés az eucharisztikus egyháztanba* (Sensus Fidei Fidelium 5), L'Harmattan, Budapest 2015.
- Tadeusz DAJCZER, *Mindent Ő ad nekünk. Elmélkedések az Eucharisziáról, Marana Tha*, Budapest 2016.
- *Az Oltáriszentség imádása*, szerk. Jean-Raphael Walker, Szent István Társulat 2016.
- VERBÉNYI István – SZTANKÓ Attila, *Mysterium fidei. A szentmise katekézise*, Új Ember, Budapest 2017.
- BOLDOG VI. PÁL PÁPA, *Eucharisztia. Ajándék, jelenlét, titok*. Új Ember, Budapest, 2017.

Imakönyvek:

- *Szentségimádás*, összeállította Bánk József, Ecclesia Szövetkezet, Budapest 1977. 40 év alatt 17 kiadás, bővítésekkel.
  - P. Mateo (CRAWLEY-BOEVEY), *Egy óra a szentségi Jézussal. Az esztendő tizenkét hónapjára és különböző alkalmakra*, ford. Bérces Mária – Telek Péter-Pál, 9. kiad., Agapé Ferences Nyomda és Kiadó, Szeged 2001.
  - LIGUORI Szent Alfonz, *Szentséglátogatások és Mária-köszöntők a hónap minden napján*, Szent István Társulat, Budapest 2004. A XIX. század óta többször megjelent magyarul.
  - *Ízleljétek és lássátok. Az Oltáriszentség imakönyve*, szerk. Kindelmann Győző, Budapest 2004.
  - *Az Oltáriszentség előtt*, szerk. Jánossy Gábor, 2. kiad., Stella Maris Alapítvány, Budapest 2014.
- www.tengernekcsillaga.hu/dokumentumok/konyvek/AzOltariszentsegElot.pdf

- *Jöjjetek, imádjuk!*, Szentségimádások az irgalmasság rendkívüli szentévében.
Ferenc pápa búcsút engedélyező levelével, szerk. Pákozdi István, Szent István Társult, Budapest 2015.
- WERNER Alajos, *Keresztút az Oltáriszentség előtt*, Szent István Társulat, Budapest 2017.

Honlap

- Real Presence Eucharistic Education and Adoration Association:
www.therealpresence.org